

har været tykt i forskellige tidsskrifter; de genoptrykte artikler har dog alle modtaget ændringer og tilføjelser, således at de her foreligger i den mest autentiske form.

Emnerne er hentet fra retslivet i det 18. og første halvdel af det 19. århundrede. De fleste er naturligt nok udelukkende af retshistorisk interesse, f. eks. artikler med titler som: »Planen om Landslovens revision i det 18. Aarhundrede«, »En Episode i Edsaflæggelsens Historie«, »Prøver paa Retsafgørelser med tilhørende Advokatur i det 18. Aarhundrede«, »Kriminallovskommissionen af 1800«.

Enkelte af artiklerne er af mere almen-historisk interesse, således »Sagen om Orla Lehmanns Tale paa Falster 1841«. Det var i denne berømte tale, Orla Lehmann havde forsøgt at overbevise sine tilhørere om, at den danske bondestand ikke skyldte den enevældige regering større taknemlighed for dens bondepolitik; reformerne i slutningen af det 18. århundrede var fremkaldt af tidsånden, mente han. Hvis bønderne ville sikre, hvad der var nået, og nå videre frem, burde de ønske en fri forfatning. Der blev anlagt sag mod Orla Lehmann. T. G. Jørgensen gennemgår sagens gang og konkluderer, at den var et eksempel på, hvorledes den enevældige regerings forsøg på at påvirke den offentlige mening var slået fejl. Retssagen blev en politisk sejr for Orla Lehmann. Men det er vist meget karakteristisk for forfatteren, at han som sin mening fremholder, at denne bekendte fare for den politiske retshåndhævelse kan »en fast Ledelse dog ikke alt for meget gaa af Vejen for, da Ordenens Tilhængere ellers ville føle sig svigtet og tabe Interessen for at yde deres Støtte til Ordenens Opretholdelse«. Der var i det foreliggende tilfælde næppe noget, der truede den offentlige orden. Talen var formentlig gået ret upåagtet hen, hvis ikke regeringen ved sin indgriben havde givet den en enestående publicity. Det forekommer derfor anmelderen, at forfatteren har rykket den ind i et perspektiv, hvor den næppe hører hjemme. *Troels Fink.*

*Th. Thaulow: En dansk statsmand og diplomat fra holberg-tiden. 1949.
(P. Haase & Søn).*

Bag den ret fordringsfulde titel skjuler sig en biografi af geheimeråd Chr. Sehestedt (1660—1740), gesandt i Stockholm og Paris, udenrigsminister under den store nordiske krig. Det til grund liggende kildemateriale er en samling af Chr. S.'s private brevjournaler, kopibøger, breve og koncepter m. m., alt beroende i herregården Ravnholts arkiv. Forf.'s hensigt har været at udnytte det i disse arkivsager bevarede stof til et stykke tidshistorie med Chr. S. som den centrale skikkelse. Disse arkivaliers private karakter har muliggjort en skildring af Chr. S.'s liv i stort og småt, og vi får herigennem et indtryk af en ung adelsmands uddannelse og karriere under den ældre enevælde, af dagligliv i hovedstaden og på geheimerådens fynske godser samt af datidens diplomatliv. Bogen får herigennem ikke ringe kulturhistorisk interesse, men skæmmes ved den overvældende detailrigdom. Derimod skuffes man, hvis man venter en udtømmende behandling af Chr. S.'s virken som diplomat og udenrigsminister paa baggrund af tidens politiske historie. Til en sådan er forf.'s kildegrundlag for spinkelt. Skal Chr. S.'s biografi skrives på fuldt tilfredsstillende måde, må betydeligt mere kildemateriale inddrages i undersøgelsen, men spørgsmålet bliver så, om Chr. S. havde format til at kunne bære en sådan. Th. Thaulows bog giver grund til tvivl.

Thorkild Korsgaard.